

Gökdepe mukamy

Category: Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Gökdepe mukamy GÖKDEPE GALASY

(Bäherdeniň Ýarajy obasynda ýaşap geçen Weli Kömek ogly tarapyndan 1881-nji ýylda bolup geçen Gökdepe söweşiniň 100 ýyllygyna bagyşlanyp 1981-nji ýylda ýazylan goşgy)

Ýada salsak munda ýatan janlary,
Jan alyp, jan beren jan ýatyr munda.
Ýazyksyz ýazgarlyp, ýazgytsyz ýazlan,
Ýasy ýatlanmaýan ýan ýatyr munda.

Aýry-aýry tutup bilmen atlary,
Çohdur pälwanlary, gerçek zatlary,
At tutup, ýat ediň ruhy şatlary,
Otsuz köýük bolan kül ýatyr munda.

Toprak söýen ýatyr topragyn guçup,
Bir şoňa kaýyl ol, bar zatdan geçip,
Ok tapman, ganyma gyrkylyk sanjyp,
Gerdenin ýaý eden ýar ýatyr munda.

Watan üçin, yslam üçin, din üçin,

Baş goýdular toprak üçin, il üçin,
Namys üçin, perheň üçin, müň üçin,
Ah, armanly giden ar ýatyr munda.

Gugaryp galypsyň ötüp ýüz ýylyň,
Açylmady syryň, lal boldy diliň,
Göter başyň, hany däbiň, perheňiň?!
Dessurly, dergähli il ýatyr munda.

Kuruş şa çozanda Türkmen üstüne,
Tumargyz ýeňipdi Garagum bile.
„Hytaý diwarydyr beýik Garagum“ –
diýip, duşman ýeňen gyz ýatyr munda.

„Meýletin“ diýp taryh ýazdy o biri,
Ol kişi tanaman öli-dirini.
Jandan gorkup „ak“ diýip dur garany,
Taryhy ters ýazlan il ýatyr munda.

Bu pelek pyrlapdyr elinde çarhy,
Mertmi sen, namartmy, ýok oňa parhy.
Ýagşyga-ýamanga bir goýan parhy:
Bary bir şekilde gö:r ýatyr munda.

Gulagyndan gitmez neda-nalasy,
Bu jebri çekipdir Türkmen balasy.
Gyz, juwany, gelni, ýaşy, garrysy,
Owazy ahy-zar zar ýatyr munda.

Onça gerçek gitdi „gazy“ at bilen,
Nije ýesir gitdi dat-bidat bilen,
Ençe ýaş balalar ýanyp ot bilen,
Mukamy hary-zar saz ýatyr munda.

Diýipdir: „Bolsady söweş başa-baş“,
Ýa bolmasa, diýdi: „Birimize baş
Garpýşardym läş üstüne serip läş...“
Müňüne taý gelen bir ýatyr munda.

Keymir kör zürýady gerçek Meňli han
Sap duran goşuna berip serenjam,
Diýdi: „Müň jan alman, bermen ýeke jan!“
Gara dag gaýasy Zal ýatyr munda.

Akyl-paýhasyndan wehm etdi şalar,
Hemişe ýeňişde akyllý ärler.
On müň bilen agyr leşger kowan är
Nurberdi han, gerçek ner ýatyr munda.

Garagumda doglan Garagum gurdy
Ak işan pataly bir dana nurdy.
Durdygözel enäň gerçek perzendi
Gara batyr atly şir ýatyr munda.

Gözel zenan ogly ibn Ataly
Goşa paýmyş üleşikde ýeteni.
Han hezretniň „janpenam“ diýip tutany
Bahadyr Ataly ner ýatyr munda.

Ne gerçek ýigitmiş batyr Agaly,
Goç ýigidi gören etdi togaby.
Ýowuz günü han hezretniň diregi
Goç guzy, Gurbanly şir ýatyr munda.

Gaharna bäs gelmän gany garalan,
Azmyndan lerzandy çar ýanda duşman.
Ganymyny gazap bilen dabalán
Çopan batyr, aždár-mar ýatyr munda.

Üçi ärdir, gaýdyp dogmaz eneden,
Deň gelmez güýç bilen bu ters täleýden.
Gara batyr, Berdi kary, Gönübekden
Takdyry kyýamat ar ýatyr munda.

Dokma keser bilen bir gyz juwandan
Ýedi esger jähennemne berdi jan.
Ýanaraldan serpaý alan ol zenan,
Meýdi merde mekdep ýar ýatyr munda.

Pyragam bir, Kerimem bir, ker hem bir,
Bary bir ýatyşda ýatyr, görem bir.
Täleýi ters gelen diri – öli, bil!
Pelege şam beren jam ýatyr munda.

Ýatandyr galany basyp bagryna,
Aýak diräp gaýra ganat diwarna.
Serwer bolup Hamy şumuň diýarna,
Gurbanmyrat işan, pir ýatyr munda.

Juma namazynda ymam, ser şonda,
Kaza oky ýykan namaz borjunda.
Agla şehit ýatyr jemyg künjünde,
Ady Hajy işan, nur ýatyr munda.

Okatdy, öwretdi ençe ýetimni,
Kemala getirdi Nury ýetimi,
Ölinçä gorady han hezretini,
Nury ýetim, azat şir ýatyr munda.

Bedeni demirden, boýlary çynar,
Mertlik meýdanynda ärlerden çyn är,
Mädemini kellesini çapyp çekdi jar,
Gowşut han, tekeli är ýatyr munda.

Gazaba galkanda Kelhan Kepele,
Gyljynyň zarbyndan gopmuş zenzele,
Taryhda görmedim kimsäni beýle,
Ajala ýylgyran är ýatyr munda.

Dört äriň biridi ol Nury ýetim,
Parçalap, ganymlaň titredip etin,
Köp ene-ataly hem başy bitin,
Il üçin baş goýan kän ýatyr munda.

Tä kyýamat ady gitmez jahandan,
Guwanyp, çalarlar jan edip çyndan.
Doýulmaz, dänilmez bu şirin jandan,
Mukamçy Gönübek nur ýatyr munda.

Görüler gözgüsi Öwezbaý ogly,
Misli Süleýmanyň asyf weziri.
Ylmy-gaýyp paýly, dürdäne sözli,
Jemşidiň jamy dek ser ýatyr munda.

Söweş günü „Şir men“ diýen Şir batyr,
Akmeret, Kepele, Serti, Gulbatyr,
Ol Aman Atalyk serdar, pynhan syr,
Jampuslar köýdüren syr ýatyr munda.

Ýetim ýigitleri ýygnap Han hezret,
Okadyp, öwredip, berip terbiýe,
Kemal ýetim, Nury ýetim şir sypat,
Hezrete janpena şir ýatyr munda.

Aýdar Weli, muňa gelen dat eder,
Müňün guma garyp, birin şat eder,
Akyl aglar, gerçeklerin ýat eder,
Keýmir kör dikelden tug ýatyr munda. Goşgular